

ישראל. וכשאין בית דין באי אי אפשר לומר כן. כן לר"ך לומר לדעת הרלב"ח. ועל כל פנים אין לר"ך לומר החדשים ולפניו שרש בפועל אפילו להרלב"ח:

(ז) **אולם** מה שנראה לפי ענין דעמי בדעת הרמב"ם. דהנה קשה לי לשיטת הרמב"ן דעל חשבון הלל אינו סומכים שקדש כל החדשים ויבדל כל השנים עד שישיב הסמיכה לישראל. הא דאמרין בסוף פרק תפלת השחר (דף ל' :). והלכה רווחת. בישראל. שבה לומר יעלה ויבוא ערבית אין מחזירין אותו שאין מקדשין החדש בלילה [והיינו דאף כשמקדשין החדש לאחר המקדש מחצית לילה. מכל מקום כיון שעדיין אין הקידוש בפועל לא חזר כולי האי שיחזירו אותו. ואפילו בליל שלשים ואחד שדאי יתקדש. מכל מקום כיון שאין הקידוש בפועל. וכפיין סברת הרב המגיד סוף פרק ח' מהלכות גירושין. שאף בית דין של חמשה אין מקדשין רק בשחר כמו שכתבו תוספות סנהדרין. ודלא כפול קרבן העדה שכתב דבחילת הלילה בית דין של חמשה מקדשין דליתא]. ואם כן כיון שקדש הלל כל החדשים. הרי כבר נתקדש החדש מימי הלל. ואם נאמר שקדש הלל שיחול כל קידוש בזמנו. היינו בכל חודש כשיחזר השחר. הרי אז הלל בשיבוע של חמשה. ובאנו לפלוגתא דר"י ור"ל בירושלמי דפ' מי שחטו. וקיימא לן כר"י דמגרש לאחר שלשים ונעשה קורדיקוס בתוך שלשים ולא מהי. ואפילו להרמב"ם דרק מדרבנן פסול. הרי דעת הבית יוסף דוקא בסמי' בירן וכל שכן בגמלהלך משולם הזה לגמרי:

גוסס. דבנזל הראש חודש צולס אינו ראוי לקדש:

(י) **ועתה** נבאר דברי הרמב"ם. דודאי הרמב"ם מודה לקידוש הלל. אלא דמכל מקום אם אין ביד בארץ ישראל שראויים לקדש אחר כך לא מהי קידוש הלל למפרע. ואם יש שם ישראל. נוכל לומר כיון שביד חכמי ארץ ישראל לפסוק סמוכים לקדש. חשיב ראוי לקדש. או יש לומר שביד כל חכמי ארץ ישראל לקדש המורש כמו שביד לעשות סמוכים להרמב"ם. אבל בהעדר ישראל הם ושלום מארץ ישראל ליתא לקידוש הלל:

(יא) **בזה** שהקשה על הרמב"ן שכתב דהלל ה' מותר לפעור קדוש ראש השנה והטעם משום גירסה שח' ישבה. מה שאין כן היכי שיפסוק הסמיכה לגמרי. ואי אפשר באופן אחר. והקשה מעלת כבוד תורתו דאם כן מה מקשה הש"ס מר' עקיבא הרי התם גם כן חשש בזה. וליריד פשוט דר' עקיבא עיבר סהם בלי תנאי. ובזה חסור שח' יהי' סמוכה וישבה. אבל הלל כיון שלא קידש רק של תנאי. ממה נפשך אם יהי' סמיכה לא קדש ולא עיבר. ואם לא יהי' מה הפסיד. כל שכן אם לא יקדש ולא יעבר לא יהי' מועדים כלל:

ידידו הדושי' בזה"ר סק' אבררם.

סימן שיא

אותה תשובה הנ"ל לחרב הגאון הנ"ל קצת באופן אחר:

(א) **בזה** שיישב קושי' הרמב"ן על הרמב"ם שכתב דבקידוש החדש לר"ך בית דין הגדול דוקא והקשה הרמב"ן שהרי אפילו לאחר חורבן ה' מקדשים על פי הראי' אף שלא היה בית דין הגדול. ומי' רוס מעלתו בטוב טעם דכוונת בית דין הגדול שיהי' כל ישראל כפופים להם שיהי' מועיל קידוש שלהם לכל ישראל. ועל כן אפילו לאחר חורבן ובטלה סנהדרין עדיין ה' ראשי גלויות וגו' שכל ישראל כפופים להם והי' מועיל קידוש שלהם לכל ישראל:

(ב) **ויי'נ** לעיין בזה שהרי בארץ ישראל ה' מקדשין הסמוכים שבארץ ישראל והרי מפורש בסנהדרין דסמיכה דארץ ישראל לא מהי לבדל דהכא שבט והתם מחוקק. והרי בכל לא היה כפוף לארץ ישראל. ואף על פי כן ה' מועיל הקידוש. מהו אפשר לומר כיון שראשי גלויות שבבבל לא ה' יכולין לקדש כי מלין תלא מורה. על כן ה' כפופים בזה לגוי' ארץ ישראל ודוקא בארץ ישראל גופי' שה' שם הרבה בתי דינים סמוכים לא היה מועיל קידוש בית דין אחר. שאפשר בית דין אחר רוצים לעבר. והי' לר"ך קידוש גוי' דוקא. מה שאין כן הסמוכים שבבל אין להם דיעה בזה ולא איכפת לן בנזויהו:

(ג) **בזה** שיישב קו' הרמב"ן שהרי בזמן הזה אין בית דין סמוכים בארץ ישראל. ומה מועיל מה שיש יסודים בארץ ישראל כיון שאין שם בית דין הראויים לקדש. ועל כרחין על קידוש הלל סמיכין. ומי' רוס מעלתו דהרמב"ם למעמי' שאם רצו כל חכמים שבארץ ישראל לסמוך אחד בזמן הזה יכולים לסמוך. וגם מצוה הרמב"ם

(ח) **אולם** ברחוק של דברים לעניות דעמי על פי מה דאמרין בבא בתרא (דף קכ"ז :). דאפילו ר' מאיר דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לפועל מודה בנכסים שנפלו כשהוא גוסס. כיון דבשעה שבהם הנכסים צולס אינו ראוי להקמת. ואף דלר' מאיר יכול להקנות דבר שלא בא לפועל מעכשיו. כדאיתא בקדושין (דף ס"ג.). כותב לעבר לכשאקדש הרי עומך קמי' לך מעכשיו. וכן בפרק האשה רבה. שדה זו לכשאקדשה קמי' לך מעכשיו. ואם כן מה איכפת לן בזה שאחר כך הוא גוסס. הרי הקנין חל מעכשיו. ובעל כרחך לר"ך לומר דמכל מקום לא חל הקנין מעכשיו רק מה שיכול לחול אחר כך בעת שהנכסים יהי' צולס [וכהא' גונא' הגרי' התב"ש סימן י"ד סק' סברא כזו מהש"ס ועיין שם]:

(ט) **ועל** כן לפועל קידש הלל מעכשיו כל החדשים שיבואו אחר כך. ואפילו למה דקיימא לן אין אדם מקדש דבר שלא בא לפועל. מכל מקום במחוסר זמן מהי כמו שכתב במשנה למלך פ"ד מהלכות אישות. וכן כתבו התוס' זכאים (דף ר"ט.). דבירו דומה למחוסר זמן. והכי נמי להיפוך מחוסר זמן דומה לבירו ומהי מעכשיו כמו לר' מאיר. והוא הדין לדין בדבר שבידו. ומכל מקום בעינן דוקא שיבא אחר כך זמן הראוי לקדש. חל למפרע. אבל בלילה שעדיין לא בא זמן הראוי לקדש. פור לא חל קידוש הלל למפרע. כמו בנכסים שנפלו כשהוא גוסס. כיון שעכשיו אינו ראוי להקדשה לא חל למפרע. רק בראש חודש כשהגיע השחר ראוי לקדש. ואף שהלל אז אינו צולס. הרי ראוי לקדש על ידי בית דין אחר. על כן חל קידוש הלל למפרע. אבל כל זמן שלא הגיע השחר. עדיין אין קידוש הלל בפועל. דכמו שהוא פתח דומה לנכסים שנפלו כשהוא